

BKK NETT AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Vår dato: 26.10.2020
Vår ref.: 201704221-39
Arkiv: 617
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Maren Elise Rognerud

BKK Nett AS, godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan for riving av 132/300 kV Litlesotra - Breivik

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til deres brev datert 02.07.2020 med miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) datert 02.06.2020 for riving av 132/300 kV Litlesotra – Breivik.

Vedtak

NVE godkjenner fremlagte miljø-, transport- og anleggsplan for riving av 132/300 kV Litlesotra – Breivik i Bergen og Øygarden (tidligere Fjell) kommuner. Vedtaket er gjort med hjemmel i konsesjonen datert 17.10.2017 post 10 (NVE ref.: 201505469-53).

Vårt vedtak forutsetter at fremlagte plan er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen.

Vilkår for godkjenning av miljø-, transport- og anleggsplan:

- Dere skal orientere NVE om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Entreprenører skal gjøres kjent med MTA og dette vedtaket.
- Arealbruk utenfor de riggplassene og ledningstraseen som er markert på MTA-kartet må forelegges NVE før arealet tas i bruk.
- Hogst i forbindelse med riving av master skal begrenses så langt det lar deg gjøre. Men av hensyn til sikkerhet i rivingsarbeidet, tillates hogst i en 40 m radius fra hvert mastepunkt i den retning masten skal felles.
- Tilrettelegging for naturlig revegetering skal brukes som grunnregel i istandsettingsarbeidet. Der det er fare for erosjon kan tilsåing eller planting benyttes, men stedege arter skal brukes.
- Alle master og liner skal leveres på godkjent mottak for deponering.
- Dersom dere avdekker avvik som har medført, eller kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVE understreker at planene ikke skal fravikes uten vår godkjennelse. Planene gjelder riving av anlegget. Vi kan stille krav om ytterligere detaljering og dokumentasjon for hele eller deler av anlegget ved senere tidspunkt.

NVE kan følge opp anlegget med tilsyn med hjemmel i energiloven kapittel 10.

Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Bakgrunn

Statens vegvesen bygger ny veiforbindelse mellom Bergen og Øygarden kommuner (Sotrasambandet). Deler av veitraseen kommer i konflikt med eksisterende 132/300 kV luftledning mellom Breivik og Litlesotra transformatorstasjoner. I anleggskonsesjonen har BKK Nett AS tillatelse til å legge om denne ledningen for å frigjøre areal til den nye veien ved å rive eksisterende 132/300 kV luftledninger mellom Breivik og Litlesotra og erstatte disse med jordkabler.

I september 2017 ble MTA-plan for omlegging av disse forbindelsene godkjent av NVE, og arbeid med tunnelene og kabellegging startet høsten 2018. Riving av den eksisterende luftledningen var ikke planlagt i tilstrekkelig detalj på daværende tidspunkt, og ble ikke tatt med i MTA-planen.

MTA-planen som behandles i dette vedtaket beskriver riving av 132/300 kV luftledning mellom mastepunkt nr. 41 i Breivik og mastepunkt 52 ved Litlesotra transformatorstasjon og svarer på vilkåret i anleggskonsesjonen om at riving av luftspennet mellom Breivik og Litlesotra transformatorstasjoner skal beskrives i MTA-plan. Ledningstraseen går gjennom industriområder, boligområder og utmark/beite. Terrenget er kupert og mastene ligger nær veier. Det er noe utfordrende terreng enkelte steder.

Figur 1: Oversiktskart over tiltaket. Linje som skal rives er markert i grønt.

Høring

Det fremgår av MTA at planene som beskrives i gjeldende MTA-plan er gjort kjent for berørte kommuner og grunneiere før innsendelse til NVE.

NVE sendte MTA-planen på høring til Bergen og Øygarden kommuner og Statens vegvesen med tre ukers frist den 02.09.2020. Ingen innspill var mottatt ved fristens utløp den 23.09.2020. Statens vegvesen sendte anmodning om utsatt frist datert 21.09.2020, og fikk innvilget utsatt frist til 05.10.2020.

Statens vegvesen skriver i uttalelse datert 05.10.2020 at de ikke har noen merknader i saken.

NVEs vurderinger

NVE mener at konsesjonær gjennom arbeidet med MTA for riving av kraftledningen har laget en god plan som ivaretar hensynet til miljø og landskap og sikrer at de negative konsekvensene av tiltaket blir

minst mulig innenfor den konsesjonen som er gitt. For å sikre et godt sluttresultat er trafikkisikkerhet og begrenset arealbruk viktige fokusområder.

Arealbruk og transport

Konsesjonær skriver at deres mål er å begrense inngrep i miljø og landskap i forbindelse med riving av kraftledningen. De skriver videre at de av den grunn ønsker at opparbeidelse av riggplasser skal utføres av entreprenøren slik at de kan finne de beste løsningene. Videre står det:

Når entreprenøren er engasjert, vil det kunne vurderes behov for mindre justeringer for å få en bedre landskaps- og miljøtilpasning, evt. hensyn til grunneierens aktiviteter. Ved opparbeidelse kan det i tillegg være behov for å mellomlagre masser utenfor disse arealene. Noe vegetasjonsrydding/hogst må kunne påregnes.

NVE etterspurte utfyllende informasjon om arealbruk i epost 06.10.2020, og konsesjonær svarer i epost 12.10.2020 at entreprenør er valgt. Det er vurdert at behovet for riggplasser er dekket i det opprinnelige MTA-kartet og at det viser realistiske og tilstrekkelige arealer for det planlagte arbeidet.

Om transport skriver konsesjonær at der det er vesentlig risiko for terrengskade kan det gjennomføres terrengforsterkninger. Dette kan bestå i graving, tilrettelegging ved bruk av hogst, eller matter i spesielt bløte områder. Videre skriver konsesjonær at all terrengskade som følger av terrengkjøring skal istandsettes før anleggsarbeidet ferdigstilles. Der terrengskade kan medføre erosjon eller endring av vannveier skal skadene utbedres umiddelbart. I tillegg skriver konsesjonær at eventuelle nye kjørespor i ledningstraseen skal meldes til NVE. NVE legger til grunn at dere følger opp disse punktene når anleggsarbeidet gjennomføres.

Konsesjonær skriver at hogst og inngrep i ledningstraseen i forbindelse med felling av master blir nødvendig for å sikre at fellingen foregår på en trygg måte. I epost av 12.10.2020 skriver konsesjonær at det er utfordrende å beskrive nøyaktig hvor det vil bli behov for å hogge vegetasjonen da entreprenør må vurdere hvilken vei mastene skal felles. Det skrives videre at med en mastehøyde på 30-35 meter kan det være behov for vegetasjonsrydding opp mot 40 m i den retningen masten skal felles. Det vil ikke ryddes større areal enn nødvendig og det er i hovedsak lavvoksende vegetasjon som må ryddes.

NVE vurderer at den presenterte løsningen er god, men understreker at arealbruk utover de arealer som er markert på MTA-kartet, riggplasser og ledningstraseen, må forelegges NVE før det tas i bruk. Hogst i tilknytning til riving av master skal begrenses så mye som mulig, men NVE vil tillate hogst slik at arbeidet med riving av master kan utføres på en trygg måte. Vi vil derfor sette vilkår om at hogst i en 40 m radius fra hvert mastepunkt tillates, men at hogst skal minimeres så langt det lar seg gjøre.

Istandsetting

Konsesjonær skriver at arbeidene skal gjennomføres med mål om at varige sår i terrenget skal minimeres. Det skal tilrettelegges for naturlig revegetering, men på erosjonsutsatte steder kan det bli aktuelt med tilsåing eller planting. Områder som inngår i Statens vegvesens veiprosjekt vil ikke istandsettes.

NVE vurderer at istandsettingsplanen er god. Det legges til grunn at naturlig revegetering brukes som grunnprinsipp i istandsettingsarbeidet. Der det blir nødvendig med tilsåing eller planting skal stedeegne arter benyttes slik at endelig resultat blir så likt det opprinnelige terrenget som mulig. NVE stiller derfor vilkår om dette.

Trafikksikkerhet og nærmiljø

Konsesjonær skriver at det i anleggsfasen vil være behov for transport av personell og utstyr mellom riggplassene og mastepunktene. I tillegg beskrives det at linjen som skal rives på flere steder krysser gangveier og stier som er mye benyttet i de tettbygde strøkene som omfattes av tiltaket. Konsesjonær vil sørge for informasjon til berørte og omgivelsene. Det er spesielt viktig at hensynet til myke trafikanter blir ivaretatt, og NVE legger til grunn at dette gjøres på en god måte når anleggsarbeidene gjennomføres.

Avfallshåndtering

Master og liner som skal rives består av liner som skal senkes til bakken, klippes opp og leveres på godkjent mottak. Av de 11 mastene som skal rives er 9 av disse stålmaster og 2 master er i limtre. Stålmastene fraktes til riggplass for oppkapping, og leveres på godkjent mottak. Avfallshåndtering av de to limtremastene er ikke beskrevet i MTA-planen. NVE setter derfor vilkår om at disse mastene også skal leveres på godkjent mottak.

Kulturminner

Konsesjonær skriver at tiltaket ikke direkte berører kjente fredede kulturminner. Dersom entreprenør kommer over ukjente kulturminner under anleggsarbeidet, plikter de å stoppe arbeidet og varsle byggherre umiddelbart. NVE legger til grunn at dette følges opp.

Naturmangfold

Konsesjonær skriver at tiltaket ikke berører registrerte naturtyper eller verneområder og det er ikke kjent om rødlistede eller svartlistede arter berøres. NVE har den 22.10.2020 gjort et søk i Miljødirektoratets naturbase. Dette søket bekrefter at det ikke er registrert naturtyper eller verneområder, rødlistede eller svartlistede arter som berøres av tiltaket.

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven er blitt vurdert i konsesjonsbehandlingen av tiltaket. Den innsendte planen er innenfor de rammene som er vurdert i konsesjonen. NVE har derfor ikke vurdert tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser til vurderingene i konsesjonsbehandlingen.

Tilleggsopplysninger som dere må være oppmerksomme på

Orientering av grunneiere og rettighetshavere

Vi ber dere, så snart som mulig, om å orientere berørte grunneiere og rettighetshavere om dette vedtaket. Orienteringsbrevet finnes vedlagt, og vedtaket skal følge orienteringen. Kopi av underrettingen med tilhørende adresseliste skal sendes til NVE.

Krav om internkontrollsystem (IK-system)

Fra 01.01.2019 er det innført krav om etablering av internkontrollsystem for energianlegg gjennom endring i energilovforskrifta § 3-7. Det er utarbeidet en veileder for utarbeidelse av internkontrollsystem. Denne er å finne på NVE sine hjemmesider.

Internkontrollsystem for energianlegg gjelder fra 1.1.2019, NVE forutsetter at dette er på plass og at det følges opp.

Plan- og bygningsloven

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har anleggskonsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf. pbl §1-3.

Når anlegget er ferdig bygget, skal kommunen få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig, jf. byggesaksforskriften (SAK 10) § 4-3, siste ledd.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

NVE minner om at anlegget er underlagt kraftberedskapsforskriften (FOR-2018-11-01-1641). NVE har ikke vurdert om tiltaket tilfredsstillende forskriftens krav.

Før anleggsarbeidet starter er tiltakshaver ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

BERGEN KOMMUNE
FYLKESMANNEN I VESTLAND
NORCONSULT AS
STATENS VEGVESEN
VESTLAND FYLKESKOMMUNE
ØYGARDEN KOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.